Syster Selmas Dagbok
1907-1916

Innehåll

Inledning	6
Källsäter fattigstuga 1907-1910	7
Hemma i Brattås igen 1911-1912	14
Nya ålderdomshemmet 1913-1916	22

Inledning

Selma Olivia Henriksson föddes i Brattfors i Värmland 1875-12-23. Hon utbildade sig till sjuksköterska och blev 1903 ansvarig för Källsäter fattigstuga i Wist. Efter att ha blivit sjuk flyttade hon vintern 1911 hem till föräldrarna i Brattfors.
Den 1 september 1913 kom hon tillbaka till Wist för att ta över ansvaret för det nybyggda ålderdomshemmet. Den arbetsuppgiften hade hon kvar till sin pension 1942?
När hon började skriva dagbok vet vi inte säkert och inte heller när hon slutade.
I denna bok kan vi läsa innehållet i tre fullskrivna dagböcker från åren 1907 till 1916. Selma ger oss en fascinerande inblick inte bara från livet på ålderdomshemmet utan också från samhället där utanför. Selma hade kontakter på alla nivåer i samhället. Socknens riksdagsman och noblessen på Bjärka-Säby och Sturefors gjorde då och då besök på ålderdomshemmet ofta medförande ytterst välkomna gåvor.
Tillvaron på ålderdomshemmet beskrivs naturligtvis ingående och det är svårt att förstå hur hon orkade med det hårda arbetet och alla vaknätter hos sjuka och döende.
Selma var en mycket religiös människa. Hon var frälsningssoldat och en flitig besökare i Hvilans missionshus.
Selma Henriksson fick aldrig någon egen familj. Efter sin pensionering 1942 flyttade hon tillbaka till Brattfors där hon dog 1956.

Det måste påpekas att delar av dagböckerna är mycket svårlästa varför det finns en del frågetecken i texten.

Selma Henriksson

Källsäter

Aprill 1903 till februari 1911

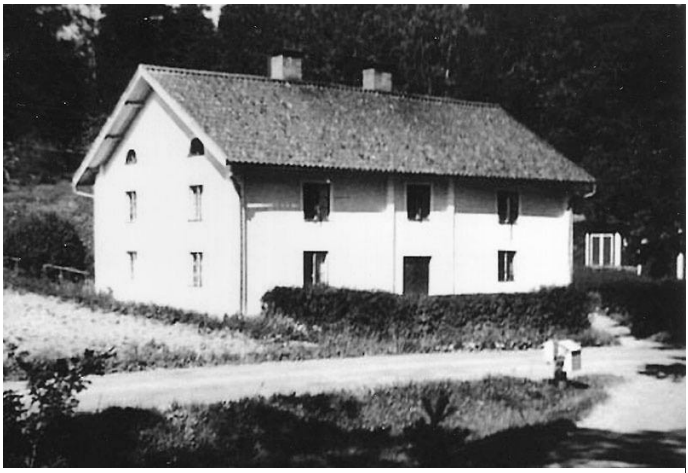

Bild från 1905

Kom till Källsäter Den 2 april 1903.

1907
Kom till Grums den 13 juli.
Marias bröllopsdag den 27 juli.
Reste hem den 27de.
Tillbaka till Källsäter den 31 augusti.
November den 28 kom Eriksson flyttande hit.
Konung Oscar död den 8 december kl 11.10 förmiddagen.

Vi hoppar fram en bit i dagboken. Den Annie Thor som nämns nedan blev Selmas kanske bästa vän. Hon hette som gift Petersson och var under många år en mycket uppskattad barnmorska i Wist.

November 1908
1 november såg jag Annie Thor första gången. En Guds gåfva var hon. I Tocketorp.
15 november. En dag i Guds gårdar.
17 november. Bref hemifrån, alla krya tack gode Gud, samma dag bref från Edla Bergling mycket glad däröfver.
20 november. Bref å fotografi från Lovisa som blef mig till stor glädje.
21 november. Missionsauktion i Erikslund, en god å skön kväll, stor offervillighet.
22 november. Hos Skräddar Gustafssons på kaffe. En många tårars dag, bestämt att Anna Lundbom skall hit.
23 november. Till Stan, sade farväl till Adjutant och Fru Th Johnsson.
28 november. Kom Anna Lundbom hit. Käre Gud hjälp mig med henne. Om du hjälper så blifver jag hulpen.
29 november. Främmande af Annie, Fröken Hanna, Isa och Ida Gylling.
Julen 1908 God och fridfull. Annie Thor min julgäst.

…… *Nytt hopp framåt i tiden* ……..

1910
Nyåret. Besök af Lovisa å Greta.

6 augusti. Reste hem, fick då se min broder Olof efter 19 års skilsmässa. Den 16 tog farväl af broder Olof rest åter till Ögn.
13 september. Reste Annies syster Frida tillbaka till Amerika.
22 oktober. Missionsauktion, på söndagsmöte af Simon

Andersson å < >. Tog farväl af Carl Andersson på kvällen.
11 december. Annie här å < > Har åkt droska i en stol på köksgolvet.
23 december. På min födelsedag Annie kom för att vara hos mig över jul. Kom då från Bäck för att hämta henne, kom åter julaftons morron. En god å fridfull jul hade vi tillsammans med de gamla.

1911
Januari en månad af mörker å ljus vexlande emedan min hälsa då var sämre än någonsin, var då i ständig väntan att Gud skulle sända någon i mitt ställe att sköta de gamla emedan jag kände mig alldeles oförmögen.

I ett brev från den 10/3 1950 skriver Selma

”Ja vad mycket som hänt i Vist sen en tid, Herr Ekmans bortgång kände jag djupt, jag hadde ju så mycket med honom å göra mina 8 första svåra år i Källsäter, för de var svåra, men Gud var mej mycket nära då, för jag var så beroende av Guds hjälp under denna svåra tid..

….……

Ja så gick ju fröken Lundblad också bort, henne hade jag ju också mycket med att göra, när jag fick hålla på å tigga mej till lite bättre för de gamla, tiden var ju sådan då.”

Februari 1911
1 februari. Kom Fröken Hanny Pettersson ifrån Örebro att efterträda mig i platsen i Källsäter.
3 februari. Flyttade jag upp till Annie i Opphem för att vara hos henne en månad innan jag reste hem..

Hemma i Brattås igen

Februari 1911 till augusti 1913

28 februari. Kom jag till mitt kära hem, möttes i Filipstad af Syster Emma, som då var bosatt vid Saxån, mycket kallt men härligt Slädföre. Larsson skjutsade oss. Maria gratulationer å en härlig dag.

1913 *kommer Selma åter till Wist för att ta över ansvaret för det nya ålderdomshemmet.*

.Nya ålderdomshemmet

September 1913 till 1942?

1913

1 September. Kom jag så till Vist åter igen efter 1 år å 7 månaders hemmavaro, å nu är jag här midt oppe i kamp å strid, glädje å sorg, fröjder å smärta har växlat under

det att jag nu varit här 1 år å fyra månader. Gud har hjälpt underbart. Under denna tid har 3 dött. Johansson på våren 1913 å så Fia på hösten samma år å Mor Lotta från Sturefors likaså.

Mor Knapp å Knapp, Svensson å Kristin Kron hit flyttade detta år. Julen var Annie borta mycket. På min födelsedag Annie å Signe med en röd cyklamen å klädda i rödt kom å bjöd kaffe på sängen. Annie till stan å tog ut tänder sedan på dagen så hämta de henne till Vreta där hon fick vara till juldagen på morron. Julafton god å skön med de gamla också ifrån Källsäter var de oppe. Julklappsutdelning på juldagen då Annie var hemma. Forsgren här juldagen. Signe å Gunhild till julottan. Annandagen Annie å jag till Klampenborg. Nyårsafton Forsgren här. Drottningen död den 30 december.

Då vi vaka in det nya året drack kaffe åt äpplen å apelsiner, läste berättelserna Julsol samt till sist Davids 84 å 85 psalm samt hade en bönestund. Tack min Gud för allt som varit tack för din stora hjälp under gångna året, förlåt synderna felen bristerna hjälp mig att tjäna dig bättre nästa år. Tack min Gud för tid som varit.

*Hopp fram till våren **1914** då första världskriget är hotande nära. Det utbryter på västfronten den 4:e augusti.*

1914

22 mars. Söndag. I dag ett ruskigt väder, snöar å regnar. Predikan i Vilan af en evangelist. Samt politisk möte i skolhuset med tal af Riksdagsman Sterner, Mjölby. Annie å Gunhild till Vilan, jag kunde ej gå för Carin är dålig. Annie äfven till skolhuset. Skrivit till Nanny Lind-

mark i dag. Signe sitter i soffan, tänker på hur det kommer att ta sig ut att heta Fru Forsgren.
23 mars. Öfverste Liljegren dog i dag. Randkläderstvätt, bak, Signe å Annie skratta sig rakt fördärfhvade i kväll åt mej stackare.
24 mars. Ungdomsföreningens auktion i skolhuset, Annie å jag å Gunhild dit, Ney predika öfver Mat. 28,18. Jag gick då hem efter predikan. Annie stanna på auktion, trädgårdsmästarn vid Sturefors ropade. Kyrkoherden for ifrån auktion till Sturefors på försvarsmöte.

25 mars. Marie Bebådelsedag. Tilda hemma, John här på e m. Politiskt möte i Norrberga, strid på lif å död mellan vänster å höger partierna, dagligen krigshets å elände å Sven Hedins hotelser ljungar all Sverige om. Den ene för å den andre emot längre värnplikt å mera å dyrare krigsmaterial därom värsta strider står, tack o Gud att du har makten i himmel å på jord.

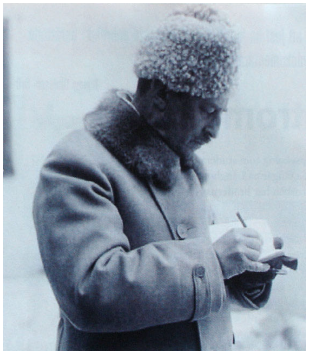

Sven Hedin, upptäktsresande med starka sympatier för Tyskland

26 mars. Bakning. Till Hamra på e m inne hos Elin också där blef samspråket bara dessa eviga krigsrustningar å dessa strider om Staaf å kungen.
27 mars. Vanligt stök, till posten på kvällen.
28 mars. Skref åt Petterson på e m till Amerika. Signe till posten. Bref från syster Betti.
29 mars. Söndag. Annie till Kyrkan. Karin bättre dåligt med Mor Knapp. Norrgårdsflickan här på e m, jag skref

till Ida blom och var sedan till posten med det på kvällen. Signe i Norrgården på kvällen.
30 mars. Tagit ut fönster i salen och tvättat gardiner å handdukar. Herrskapet från Bjärka Säby
31 mars. Bakat Fettisdagsbullar. Gunhild å Signe tvättat randkläder. I kväll läst i Sven Hedins andra Varningsord, Hu så hemskt. Hvad skall man med den mannen. Ja nu är sista kvällen på denna månad, dag efter dag, vecka efter vecka, månad efter månad ilar iväg, tack o Gud för stor å rik hjälp under alla förhållanden.

April 1914

1 April. Signe å Gunhild oppe å bjöd på kaffe på sängen. Signe gjort rent i salen i dag, jag strykit gardiner. Annie till Gunnarsbo på förlossning. Sedan på kvällen till Vist skolhus å hört försvarsföredrag. Detsamma i oändlighet omdebatterade frågorna om ökad värnplikt å ökat försvar. Högerns talare var Kapten Törngren, Doktor Vessén å Kyrkoherde Broman. De Frisinnades talan fördes af Redaktör Hansén, åt hvilken jag ger mitt erkännande. I sanning vi behöver bedja Gud att det rätta må ske det som är Guds vilja hvarifrån det än må komma. Carlson sämre i kväll igen.
2 april. Bakat i dag. Dåligt med Mor Knapp å Carlson. Må jag kunna genom Guds nåd uthärda i tålamod å kärlek, å få de krafter jag behöver för att giva de gamla den hjälp de behöver. Bref från Signe i Stockholm för ett par dagar sedan å från Bengt på samma gång. Signe i Norrgården kom hit med blodpudding i kväll, Kristin i Opphem här å manglat.
3 april. Stök å styr, rengöring af mitt rum, Mor Person å Carlson dåliga. Trött i mina ben af allt spring att hinna hjälpa alla, 6 att bära mat till å hjälpa på allt sätt. I e m kom Zulumissionär Helga Almgren, hon skulle till Grimsmålen att ha möte. Annie var till Gunnarsbo å

Stohagen, men hon kom hem medan Helga var kvar. Så kom de å hämta henne från Klint. Helga gick sedan till Grimsmålen. Kl half elva kom Annie hem.
4 april. Lördag. Satt upp gardiner i salen å i mitt rum, så kom Riksdagsman på e m å hade en hel bundt högerpolitik eller med dess eget namn försvarslitteratur som Herr Ekman sändt. Nu får jag visst en flicka hit som skall ha en liten igen. Riksdagsman snäll å god som alltid.
5 april. Palmsöndagen. I dag är Riksdagsmannaval. Gudstjänsten börjar i dag kl 9 å slutar kl 11 då valen börjar. Annie å jag till station på e m. Då vi kom hem var Fru Anderson i Styfvinge å Fröken Bertha här, genast en brinnande strid i denna försvarsfråga trots att jag önskar akta mig att komma i dispyt med folk då det inget nyttjar till.
6 april. Jag bakat, Signe gjort ren skåp. Sedan jag till Mor Ljung med (sandbergska eller sundbergska?) donation. Signe å Gunhild ned å låna böcker på kvällen, Hugo å jag hemma.
7 april. Ja i dag är det 2 årsdagen af min kära Pappas dödsdag, det känns underligt men tack trofaste Guden som ej en enda dag släppt mig utan hjälpt igenom sorgens å glädjens dagar, å tack för ett godt minne af en god å älskad Fader. Gode Gud hjälp å välsigna min älskade gamla Moder på hennes ålders dag. O Gud gör den så ljus å god som möjligt för henne, å låt henne då du vill gå hem i frid. Annie till Klint i går igen så kom de hämta henne till Dunderhult sedan, därifrån hon kom hem i dag med oförrättat ärende. Helga Almgren å Elis i Grimsmålen kom hit i dag. I dag har vi fått fotografier från Torin i Åtvidaberg, å så har jag fått påskofferlista. Nu skall jag gå lägga mig, å så skönt att de sjuka nu är bättre, så att jag i lugn får gå till nattens hvila.
8 april. Bak och styr till påskhelgen. (Bref från Nanny

Lindmark)
9 april. Likaså, på kvällen kom de efter Annie till Palmkvist i Klampen å sedan på natten till Norrberga.
10 april. Långfredagen, Klaeson i Prästgården här å bjöd de gamla på kaffe å grammofonmusik. Amanda Linderoth å Hanna Petterson samt Kristin i Målen med. På kvällen rättaren i Norrberga å Greta här. Signe å jag hade en treflig stund.
11 april. Påskafton. Jag till staden en liten stund, köpte blommor till Annie samt inlägg till mina skor å apoteksärende. Sen jag kom hem kom Gustafson i Kärr å Anderson i Björksäter med en hiskeligt stor gädda från Grevinnan. Annie, Hulda å jag åt påskägg. Signe å Gunhild till station efter blommorna.
12 april. Annies födelsedag, opp å bjöd kaffe på sängen. Sedan kom Hulda Abrahamson på f m. På kvällen kom Andersons i pastorsbacken, jag läste för de gamla å de sjöngo. Signe i Norrgården, Gunhild till Vilan.
bundt högerpolitik eller med dess eget namn försvarslitteratur som Herr Ekman sändt. Nu får jag vist en flicka hit som skall ha en liten igen. Riksdagsman snäll å god som alltid .